

družbi (str. 324). Za vsestransko tolikanj slavno čestitanje se velezaslužni starosta in nekako prvi duševni voditelj slovenskega učiteljstva iskreno zahvaljuje v Tovarišu (št. 6); posebej pa se je odslovil s to-le spomenico:

Četrto stoletje je minulo
V Ljubljani kar mladost učim;
Če uka seme je rodilo,
Najbolj se tega veselim.
Učence vidim vže veljake —
Stanovom raznim cvet krasan —
Za dom pregrete poštenjake:
To slajša mi današnji dan.

Kako naj učitelj mej ljudstvom širi dobro mnenje o šoli in vzgoji, povedal je v Tovarišu (str. 66) Jakoslav; sicer pa je prišel na svetlo:

Abecednik za slovenske ljudske šole. Sestavil Andrej Praprotnik, nadučitelj in voditelj I. mestni peterorazredni deški ljudski šoli v Ljubljani. Zal. M. Gerber, nat. H. Mercy v Pragi. I. Pisalne in berilne vaje. II. Berilne vaje z nazornim naukom. — Vse vaje so sestavljene kolikor mogoče po najvažnejših pedagoških načelih in so pisane v najlažji vnanji obliki tako, da jih prvenci brez truda lahko beró in si jih zapomnijo. Tudi je ta Abecednik tako uravnan, da se z njim rabijo nove (Razinger-Žumrove) stenske table. Pisano je vse v krščanskem in narodnem duhu in sploh tako, da vkupna tvarina daje podlogo k vsemu daljnemu, dandanes potrebnemu izobraževanju (str. 141—2).

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

V. Za otroške knjižnice prepovedana knjiga.

Visoki c. kr. deželni šolski svet razglašá z dnem 20. svečana t. l. št. 284 c. kr. okrajnim šolskim svetom nastopni razpis: Z. 284.

L. Sch. R. Zufolge Erlasses des hohen k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 11. Februar 1891, Z. 1367 ist das Buch: „Aus dem großen Jahre 1870/1. Erzählung für die reifere Jugend von W. Lakowitz Berlin, B. Angerstein“ namentlich wegen geringschätzender Äußerungen über Österreich (S. 39, 90, 118 und 201) für Schülerbibliotheken nicht geeignet.

Der k. k. Bezirksschulrath erhält demnach den Auftrag in geeigneter Weise speciell durch den Bezirksschulinspector sofort dafür Sorge zu tragen, dass dieses Buch, sollte es sich in der Bibliothek einer der unterstehenden Volksschulen vorfinden, ausgeschieden werde, beziehungsweise hintanzuhalten, dass es künftig einer derselben einverleibt werde.

K. k. Landesschulrath für Krain.

Laibach am 20. Februar 1891.

Der Landespräsident:

Winkler.

Književnost.

Pedagoški letnik. IV. leto. 1890. Uredil Francišek Gabršek. Izdalo in založilo „Pedagoško društvo“ v Krškem. Natisnil J. R. Milic v Ljubljani. Cena 1 gld. 50 kr. — Že zopet leži pred mano knjiga, v kateri je nabran sad nemornega trudoljubja slovenskih učiteljev — znak veselo napredujočega „Pe-

dagogiškega društva“. Letnik, katerega nam podaja čilo to društvo, ima na 274 straneh dokaj raznega, vsakega učitelja izvestno zanimajočega gradiva. Največji del knjige obsega: Jezikovnega pouka v ljudski šoli teoretični del (str. 5. — 134.), katerega je spisal marljivi nadučitelj in c. kr. okrajni

šolski nadzornik g. Francišek Gabršek. Odkrito povem, da me je ta sestavek najbolj vzradostil, ker se je z njim storil prvi korak v dosego popolne slovenske specialne metodike, katere slovenski učitelji živo potrebujemo. G. pisatelj preide po predgovoru o jeziku sploh k govornim vajam, k čitanju, k obravnavi beril in njihovim uporabam, potem razlaga pojem, potrebo slovnice in metode pri obravnavi slovnice, istotako pri pravopisji in spisji. Zagotavljati smem g. pisatelja, da nam je s svojo razpravo jako ustregel in ga prosim, da naj pošlje kmalu drugi del te razprave med svet. — V drugem spisu: Navod k početnemu risanju in oblikoslovju (str. 143. — 180.) nas g. meščanski učitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik Jos. Bezljaj navaja, kako nam je postopati pri teh predmetih, da bode pouk uspešen. Pri podrobnem navodu uporablja Grandauer-jevo Elementar-Zeichenschule — žal da se ni oziral tudi na Eichlerjevo zbirko, katera je baje tudi zelo razširjena po naših šolah. — V tretjem spisu: V šolski delarni (str. 185. — 203.), nadaljuje g. nadučitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik A. Žumer svojo razpravo o deškem ročnem delu. Navaja nam razne znamenite pedagoge, ki so se in take, ki se še pote-

zajo za ročno delo v ljudski šoli. Slika nam sedanjost razširjenost deškega ročnega dela in končno toplo priporoča ta predmet s pedagogičnega stališča. — Tudi četrti spis: Vpliv prirode in hrane na zdravje človeško (str. 229. — 246.), se kaj prijetno čita, ker najde v njem vsak učitelj veliko vporabljivega za šolo. Spis je posnet po najboljših virih — po delih znamenitih zdravnikov. — V „Pogledu na pedagogičsko polje l. 1889. in 1890. (str. 247. — 255.) najdemo nadrobni opis vsega delovanja slovenskih učiteljev v raznih učiteljskih in šolskih društvih — po pedagogičskih listih in v društvenem življenji sploh. Učiteljstvo vedno bolj uspeva in kmalu bode zavzemalo ono stopinjo v socialnem življenji, katera mu gre po vsi pravici. — V „Poročilu o prvi slovenski stalni učilski razstavi“ nadaljujoč ocenjuje krog krških učiteljev Lapajne, Gabršek, dr. Romih, Bezljaj, Ravnika, Michel razna „Pedagogičskemu društvu“ došla učila. — „Poročilo o delovanji pedagogičskega društva“ nam je jasen dokaz, da društveni odbor pozna natančno svojo nalogo, ker res neumorno dela v prosep slovenskega šolstva. Zato bi se tega društva morali okleniti vsi slovenski učitelji.

I. K.

L i s t e k.

Listi slovenskega pesimista.

III.

Gospod urednik! Moj kolega »Postojinski« si je gotovo mislil, napisavši Vam zadnji listek zbok ravnotežja: »Zdaj sem ga pa dal!« Ne more biti hudoben in jaz mislim celo, da ni hudoben človek ta »Postojinski«. Njemu se srce vedno smeje, naj že učiteljske akcije vstajajo ali padajo. Res srečen, da ne rečem presrečen človek! Z isto ravnodušnostjo, ne, celo s smehom »potegne« — da rabim »sua ipsissima verba« — 35 gld., kot 27 gld. On baje s 27 gld. še lažje živi kot s 35 gld., seveda, ker ga denar manj teži. Preširen naš bi ga s 27 gld. postavil jako nizko, trdeč, da človek le toliko velja, kar plača. Vender se naš optimist sladko smeje tudi s 27 gld. Kaj bi se ne? Saj se človek tudi smeje nekoliko lažje s 27 gld. kot s 35 gld. Pač pod »ugodno« zvezdo mora biti rojen. On se smeje kot Demokrit, utemeljuje svoj izrek: »Nič drugega ne eksistuje kot atomi; vse drugo je sen in mnenje!« Človek bi mislil, kar pa jako dvomim, da naš prijatelj — Bog mu oprosti grehe, meni pa pesimizem — da on celo živi o smehu.

Da mu pa tudi v prihodnje kdaj ne skalim veselja, javno povem, kar v duši mi biva: tako hud pesimist nisem, da bi se noč in dan kremžil kot jesensko vreme ali pa celo obupaval nad čem. Maloveren sem res, a včasih vender tudi meni prisveti

kakšen žarek skozi pesimizma oblake, kakor tudi pri optimistu bržkone ni vedno jasno. Živemu človeku se pač lahko vse prigodi.

Tak jasen žarek je meni n. pr. v sedanjem času, ko hoče vse imeti prvo besedo o reorganizaciji, ali kakor drugi hočejo: o zboljšanju naših plač; v sedanjem času je tak jasen žarek trditev nekaterih, da je bodočnost naša, učiteljska. Za nekaj let, tako trde, hočejo nam baje zopet »zvišati« plače. Tedaj pridejo, mislim, na svojo »štancijo« tudi oni, katerim so sedaj »zboljšali« s 500 gld. na 450 gld. in s 400 gld. ali 450 gld. na usodnih 360 gld. Potem se bode moj prijatelj »optimist« šele smejal, potem!

Tak svetloben žarek mi je tudi veselje na lastnem uspehu v šoli, na obnem napredku slov. učiteljstva. Če tudi pokažem na njem kako marogo — brez njih nisem jaz in mislim nikdo — zgodi se to vselej z najboljšim namenom, da bi ono mesto kdaj gledal moj optimist na svoji strani. Vsaka stvar je — tirana do skrajnosti — škodljiva. Če bi človek tiral svoj optimizem le naprej, naprej, ne bi se naposled tudi več gibal, marveč stal bi in čakal, da mu začne — pečene ptice v usta leteti.

Tedaj bi se moj prijatelj »Postojinski« vender nehal smejati.

Mej drugimi utrinki mi vedri duha in srce najbolj oni, ki spremlja krotki naš slovenski narod, mili naš slovenski dom: